

Bibliografia

- ADROER I TÀSIS, M. A. (1978). *El Palau Reial Major de Barcelona*. Barcelona: Imp. Fidel.
- AINAUD DE LASARTE, J. (1952). *Ars Hispaniae*. Vol. X: Cerámica y vidrio. Madrid: Plus Ultra.
- ALEMÁN, I. et alii. "Determinación del sexo en el esqueleto postcraneal. Estudio de una población mediterránea actual". A: *Archivo Español de Morfología* (2) (1997), p. 7-17.
- ALLEN, Th. (1828). *The History and Antiquities of London, Westminster, Southwark and parts adjacent*. Vol. IV. Londres: Cowie & Strange.
- ALONSO ÁLVAREZ, R. "Los enterramientos de los reyes de León y Castilla hasta Sancho IV. Continuidad dinástica y memoria regia". A: *e-Spania*, 3 (juny 2007): *Images du pouvoir, pouvoir des images Dans l'Espagne médiévale (Xle-XVe siècles)* [<http://e-spania.revues.org/109>].
- ALONSO GARCÍA, G. (1976). *Los maestros de la «Seu Vella de Lleida» y sus colaboradores. Con notas documentales para la Historia de Lérida*. Lleida: Gráficas Larrosa.
- ALVIRA CABRER, M. (2010). *Pedro el Católico, Rey de Aragón y Conde de Barcelona (1196-1213). Documentos, Testimonios y Memoria Histórica*. 6 vols. Saragossa: Institución Fernando el Católico / Diputación de Zaragoza.
- ANDRÉS Y ALONSO, R. "Relación de testamentos reales". A: DD.AA. (1925). *III Congrès d'Història de la Corona d'Aragó. València, 1923. El període comprès entre la mort de Jaume I i la proclamació de Ferran d'Antequera*, I, p. 37-64.
- APOSTOLI, P. et alii. "Multielemental analysis of tissues from Cangrande della Scala, Prince of Verona, in the 14th century". A: *Journal of Analytical Toxicology*, 33 (6) (agost 2009), p. 322-327.
- ARCO Y GARAY, R. del (1945). *Sepulcros de la Casa Real de Aragón*. Madrid: Instituto Jerónimo Zurita.
- AROBBA, D. et alii. "Indagini paleobotaniche su reperti di una tomba del IV-V secolo d.C. rinvenuta ad Albintimilium (Ventimiglia, Liguria)". A : *Rivista di studi liguri*, 63-64 (1997-1998), p. 323-336.
- ARSDALL, A. VAN (2002). *Medieval Herbal Remedies. The Old English Herbarium and Anglo-Saxon Medicine*. Nova York: Routledge.
- ASCENZI, A. et alii. "Mummies from Italy, North Africa and the Canary Islands". A: COCKBURN, A. et alii [eds.] (2a ed. 1998). *Mummies, Disease & Ancient Cultures*. Cambridge: Cambridge University Press, p. 263-288.
- ATIYA, A. S. (1966). *Egypt and Aragon: Embassies and diplomatic correspondence between 1300 and 1330 A.D.* Abhandlungen für die Kunde des Morgenländes, v. XXIII, n. 7. Nendeln: F.A. Brockhaus.
- AYMERICH BASSOLS, M. (2011). *L'art de la indumentària a la Catalunya del segle XIV*. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- AZAN, P. (1907). *La Légion étrangère en Espagne, 1835-1839*. París: Henry Charles-Lavauzelle, Éditeur militaire.
- BALAGUER, V. (3a ed. 1851). *Los frailes y sus conventos: Su historia, su descripción, sus tradiciones, sus costumbres, su importancia*. Vol. II. Barcelona: Llorens Hermanos, editores.
- BALAGUER, V. (1853). *Cuatro perlas de un collar. Historia tradicional y artística de todos los célebres monasterios catalanes: Santa María de Ripoll, Santa María de Poblet, Santas Creus y San Cucufate del Vallés*. Barcelona: Librería Española.
- BARBERÀ, J. M. de (1892). *Los Restos de Roger de Lauria ¿Dónde están? Exposición elevada a las Reales academias de la historia y Bellas Artes*. Tarragona: Tipografía de la viuda y herederos de D. José A. Nel-lo.
- BARBET, A. et alii. "Une application exceptionnelle de la botanique à l'archéologie: la tombe des Couronnes de Mangalia (Roumanie)". A : *Le courrier de l'École Normale Supérieure* 34:6, Pyrénées occidentales 10, p. 42-69.
- BARGALLÓ, A. "Memòria descriptiva de les anàlisis dels teixits trobats a la tomba de Pere II".
- BARRACHINA NAVARRO, J. "El mestre Bartomeu de Girona". A: *Locus Amoenus*, 7 (2004), p. 117-135.
- BARRACHINA NAVARRO, J. "El mestre Bartomeu de Girona". A: PLADEVALL I FONT, A. [dir.] (2007). *L'art Gòtic a Catalunya. Escultura, I: La configuració de l'estil*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p. 53-64.

- BARRAQUER I ROVIRALTA, G. (1906). *Las casas de religiosos en Cataluña durante el primer tercio del siglo xix*. 2 vols. Barcelona: Imprenta de Francisco J. Altés y Alabart.
- BARRAQUER I ROVIRALTA, G. (1915). *Los religiosos en Cataluña durante la primera mitad del siglo xix*. 3 vols. Barcelona: Imprenta de Francisco J. Altés y Alabart.
- BASSEGODA I AMIGÓ, B. (1895). *La Real Capilla de Santa Águeda del Palacio de los Reyes de Aragón, en Barcelona*. Barcelona: Asociación de Arquitectos de Cataluña.
- BASSEGODA I AMIGÓ, B. (1929). *El arquitecto Elías Rogent*. Barcelona: Asociación de Arquitectos de Cataluña.
- BASSEGODA I NONELL, J. "Elias Rogent i el monestir de Poblet". A: *Poblet, revista de la Germandat del Monestir Cistercenc de Santa Maria de Poblet*, II època, any III, 5 (gener 2003), p. 35-38.
- BASTIN, B. (1964). "Recherche sur les relations entre la végétation naturelle et le spectre pollinique récent dans la forêt de Soignes (Belgique)". A: *Agricultura*, XII, 2º série, p. 341-373.
- BATLLORI I MUNNÉ, A. i LLUBIÀ I MUNNÉ, L. M. (2ª ed. 1974). *Cerámica catalana decorada*. Barcelona: Vicens Vives.
- BAUCELLS I REIG, J. "Enterramiento de Jaume II a Santes Creus l'any 1327". A: *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 20-21 (1999-2000), p. 323-343.
- BAUDON DE MONY, C. "La mort et les funérailles de Philippe le Bel d'après un compte rendu à la cour de Majorque". A: *Bibliothèque de l'École de Chartes*, 58 (1897), p. 5-14.
- BAYDAL SALA, V. "Tan grans missions'. La financiación de la cruzada de Jaime II de Aragón contra Almería en 1309". A: *Medievalismo*, 19 (2009), p. 57-154.
- BECHTOLD, T. i MUSSAK, R. (2009). *Handbook of Natural Colorants*. Hoboken: John Wiley & Sons.
- BELLO, C. et alii (1992). *Inventari de l'arxiu del monestir de Santa Maria de Vallbona*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions.
- BENAZZI, S. et alii. "The face of poet Dante Alighieri reconstructed by virtual modelling and forensic anthropology techniques". A: *Journal of Archaeological Science*, 36 (2009), p. 278-283.
- BEN-YEHUDA, N. (2007). "Flax – line and tow". A: WELLS, K. i WINDER, J. [eds.] (2007). *Ars Textrina. International Textiles Conference, 10th & 12th September 2007: Textile Territories: Past, Present an Future*. Belfast: University of Ulster, p. 9-11.
- BLAIR, S. S. 2008. "Arabic Calligraphy in WestAfrica". A: JEPPIE, S. i DIAGNE, S. B. [eds.] (2008). *The Meanings of Timbuktu*. Pretoria: Human Sciences Research Council, p. 59-75.
- BO, R. M. "The Iconography of the Gothic Ciborium in Rome, c. 1285-1370". A: *Medievalista online*, any 4, nº 4 (2008), p. 1-14.
- BOFARULL I BROÇÀ, A. de (1847). *Guía-cicerone de Barcelona, o sea, viajes por la ciudad: Con el objeto de visitar y conocer todos los monumentos artísticos, enterarse de todos los recuerdos y hechos históricos y saber el origen de todas las tradiciones más originales pertenecientes a aquella*. Barcelona: Imprenta del Fomento.
- BOFARULL I MASCARÓ, p. de (1836). *Los condes de Barcelona vindicados*. 2 vols. Barcelona: Impr. J. Oliveres y Monmany.
- BOFARULL I MASCARÓ, p. de [ed.] (1853). *Historia de los Condes de Urgel, escrita por D. Diego Monfar i Sors*, II. A: *Colección de Documentos Inéditos del Archivo General de la Corona de Aragón*, X. Barcelona: José Eusebio Monfort.
- BOFARULL I SANS, F. de. "Ultratumba. El corazón de Blanca de Anjou". A: *Diario de Barcelona* (17/01/1924), p. 494-495.
- BROTHWELL, D. R. (trad. 1987). *Desenterrando huesos*. México: Fondo de Cultura Económica.
- BOURIEL, B. et alii. "Entomofauna of buried bodies in northern France". A: *Int. J. Legal Med.*, 108 (2004), p. 215-220.
- BRACONS CLAPÉS, J. "La façana de la catedral de Tarragona". A: PLADEVALL I FONT, A. [dir.] (2002). *L'art Gòtic a Catalunya. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*, I. Barcelona: Encyclopædia Catalana, p. 75-77.
- BRIEUVRES, M. de (1907). *La tapisserie*. Paris: Garnier Frères.
- BROWN, E. A. R. "Death and the Human Body in the Later Middle Ages: The Legislation of Boniface VIII on the Division of the Corpse". A: *Viator*, 12 (1981), p. 221-270.
- BRUGUERA, J. [ed.] (1991). *Llibre dels Fets del Rei En Jaume*. 2 vols. Els Nostres Clàssics. Col·lecció B, 10-11. Barcelona: Editorial Barcino.
- BRUNELLO, F. (1973). *The Art of Dyeing in the History of Mankind*. Vicenza: Neri Pozza.
- BRUSSELL, D.E. (2004). "Medicinal plants of Mt. Pelion, Greece". A: *Economic Botany*, 58, supl. 1 (2004), p. S174-S202.

- BUCKLEY, S. A. et alii. "Studies of organic residues from ancient Egyptian mummies using high temperature-gas chromatography-mass spectrometry and sequential thermal desorption-gas chromatography-mass spectrometry and pyrolysis-gas chromatography-mass spectrometry". A: *The Analyst*, 124 (4) (abril 1999), p. 443-452.
- BUI-THI-MAI i GIRARD, M. "Pollens, ultimes indices des pratiques funéraires évanouies". A: (2003) *Sens Dessus Dessous. La recherche du sens en Préhistoire. Recueil d'études offert à J. Leclerc et Claude Masset*. Amiens: Revue Archéologique de Picardie et CTHS, p. 127-137.
- BURNS, R. I. "Muslims as property: Slavery episodes in the realms of Aragon, 1244-1291". A: *Sharq al-Andalus*, 14-15 (1997-1998), p. 61-79.
- BUSH, V. J. et alii. "Essential and toxic element concentrations in fresh and formalin-fixed human autopsy tissues". A: *Clinical chemistry*, 41 (2) (febrer 1995), p. 284-294.
- BUSQUETA i RIU, J. J. *Baixa edat mitjana*. A: FERNÁNDEZ, R. i LLADONOSA, M. [dirs.] (2004). *Història de Lleida*, III. Lleida: Pagès Editors.
- BYNUM, C. W. (1995): *The Resurrection of the body in Western Christianity, 200-1336*. Nova York: Columbia University Press.
- CABELLO Y LAPIEDRA, L. M. "El monasterio de Santas Creus. Sección de ciencias históricas". A: *Boletín de la Sociedad Española de Excursiones*, IV, 14 (març 1896-febrer 1897), p. 116-120.
- CABESTANY i FORT, J.-F. "El 650 aniversari de la mort del rei Jaume II". A: *Santes Creus. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, V, 46 (1977), p. 321-329.
- CABESTANY i FORT, J.-F. "Els enterraments amb sarcòfag del monestir de Poblet (Ss. XII a XIV)". A: DD-AA. (1981-1982) *Necrópolis i sepultures medievals de Catalunya: Annex 1. Acta historica et archaeologica mediaevalia, Annexos d'arqueologia medieval*, p. 203-219.
- CABESTANY i FORT, J.-F. "Esteles del Museu del Monestir de Poblet". A: (1983) *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 4, p. 265-274.
- CABESTANY i FORT, J.-F. "Santa Maria de Santas Creus". A: PLADEVALL i FONT, A. [dir.] (1995). *Catalunya Romànica*. Vol. XXI: *El Tarragonès, El Baix Camp, L'Alt Camp, El Priorat, La Conca de Barberà*. Barcelona: Encyclopédia Catalana, p. 261-272.
- CABRERA LAFUENTE, A. "Caracterización de las producciones textiles en al-Andalus (siglos IX al XIV): Estudios sobre tintes". A: MARÍN, M. [ed.] (2001). *Tejer y Vestir: De la Antigüedad al Islam*. Madrid: CSIC, p. 395-416.
- CABROL, F. i LECLERQ, H. (1914). *Dictionnaire d'archéologie chrétienne et de liturgie*. Vol. V. París: Letaugey et Ané.
- CANELLAS LÓPEZ, Á. [ed.] (ed. electrònica 2003). *Anales de Aragón por Jerónimo Zurita*. Saragossa: Institución Fernando el Católico.
- CANUT, J. A. (1988). *Ortodoncia Clínica*. Barcelona: Ediciones Científicas y técnicas.
- CAPASSO, L. et alii (1998). *Atlas of occupational markers of human remains*. Teramo: Edigrafital SPA.
- CAPDEVILA, S. (1935). *La Seu de Tarragona: notes històriques sobre la construcció, el tresor, els artistes, els capitulars*. Biblioteca històrica de la Biblioteca Balmes. Sèrie II, 13. Barcelona: Biblioteca Balmes.
- CARBONELL, E. et alii. "The first hominid in Europe". A: *Nature*, 452 (2008), p. 465-469.
- CARDERERA, V. (1855 i 1864). *Iconografía española. Colección de retratos, estatuas, mausoleos y demás monumentos inéditos de reyes, reinas, grandes capitanes, escritores, etc. desde el siglo XI hasta el XVII, copiados de los originales por D. Valentín Carderera y Solano*. Volum I. Madrid: Imprenta de Don Ramon Campuzano.
- CARDON, D. "Des vêtements pour un comte. Habillement funéraire du comte: apports à l'histoire des techniques textiles dans le bassin méditerranéen et en Europe du sud". A: MUSÉE DES AUGUSTINS (1996). *Le comte de l'an mil. Présentation des résultats de la fouille du sarcophage de Guille III Taillefer à Saint-Sernin: Musée des Augustins, Salle Romane, 23 septembre 1996 - 6 janvier 1997*. Tolosa de Llenguadoc: Musée des Augustins, p. 155-189.
- CARDON, D. (1999). *La draperie au moyen age, essor d'une grande industrie européenne*. París: CNRS.
- CAROLI, S. et alii. "Diagnostic Potential of Hair Analysis as Applied to the Goldsmith Sector". A: *Microchemical Journal* 59 (1) (maig 1998), p. 32-44.
- CARRERAS i CANDI, F. "Itinerari del rey Afonso II 'Lo Liberal' (1285-1291)". A: *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, any XXI (abril-juny 1921), 71, p. 61-83.
- CARRÈRE, C. (1967). *Barcelone, centre économique à l'époque des difficultés (1380-1462)*. París: Mouton et cie.
- CASTANY i SALADRIGAS, F. (1944). *Diccionario de tejidos*. Barcelona: Gustavo Gili.

- CELKA, Z. "Relics of cultivation in the vascular flora of medieval West Slavic settlements and castles". A: *Biodiversity: Research and Conservation*, 22 (2011), p. 1-110.
- CERDÀ I DURÀ, E. et alii (2012). "Recuperació, estudi i restauració de les restes d'indumentària trobades al sepulcre del peu del campanar de Santa Maria (Agramunt, Urgell)". A: *Tribuna d'Arqueologia, 2010-2011*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, p. 175-212.
- CERDÀ I DURÀ, E. "El Procés de conservació-restauració de la indumentària civil del sepulcre del campanar de l'església de Santa Maria d'Agramunt (segle XIV)". A: *Unicun: revista de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya*, 12 (2013), p. 33-46.
- CERSOY, S. et alii. "Cluster TOF-SIMS Imaging of Human Skin Remains: Analysis of a South-Andean Mummy Sample". A: *Journal of Mass Spectrometry*, 47 (3) (2012), p. 338-346.
- CERVINI-SILVA, J. et alii. 2013. "A High-Resolution Electron Microscopic and Energy-Dispersive Spectroscopic Study on the Molecular Mechanism Underpinning the Natural Preservation of 2,300 Y.O. Naturally-Mummified Human Remains and the Occurrence of Small-Sized [Zn][Al] Carbon Spheres". A: (2013) *Journal of Archaeological Science*. Manuscript acceptat.
- CHARLIER, Ph. (2007). *Medecins des morts. Récits de Paléopathologie*. París: Fayard.
- CHAULIAC, G. de (1537). *Chirurgia Guidonis de Cauliaco: addita recepta aquae balnei de porecta per... Thuram de Castello...* Lió: Vincentio de Portonariis.
- CIFUENTES, L. (2006). *La ciència en català a l'Edat Mitjana i el Renaixement*. Barcelona: Universitat de Barcelona / Universitat de les Illes Balears.
- CINGOLANI, S. M. (2006). *Historiografia, propaganda i comunicació al segle XIII: Bernat Desclot i les dues redaccions de la seva crònica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- CINGOLANI, S. M. (2007). *Jaume I. Història i mite d'un rei*. Barcelona: Edicions 62.
- CINGOLANI, S. M. (2007). *La Memòria dels reis. Les Quatre Grans Cròniques i la historiografia catalana des del segle X al XIV*. Barcelona: Editorial Base.
- CINGOLANI, S. M. "Estratègies de legitimació del poder comtal: l'abat Oliba, Ramon Berenguer I, la Seu de Barcelona i les *Gesta comitum Barchinonensium*". A: *Acta historica et archaeologica Mediaevalia*, 29 (2008), p. 135-175.
- CINGOLANI, S. M. (2010). *Pere el Gran. Vida, actes i paraula*. Barcelona: Editorial Base / Museu d'Història de Catalunya.
- CINGOLANI, S. M. [ed.] (2010). *Bernat Desclot. Llibre del rei En Pere*. Biblioteca Barcino, 6. Barcelona: Editorial Barcino.
- CINGOLANI, S. M. [ed.] (2011). *Diplomatari de Pere el Gran: I. Cartes i pergamins*. Diplomatari, 62. Barcelona: Fundació Noguera.
- CINGOLANI, S. M. [ed.] (2012). *Els Annals de la família Rivipullense*. Monuments d'Història de la Corona d'Aragó, 3. València: Publicacions de la Universitat de València.
- CINGOLANI, S. M. [ed.] (2012). *Les Gesta comitum Barchinonensium (versió primitiva), la Brevis Historia i altres textos de Ripoll*. Monuments d'Història de la Corona d'Aragó, 4. València: Publicacions de la Universitat de València.
- CINGOLANI, S. M. "Fernando, abad de Montearagón, y Fernando Sánchez, hijos de Jaime I, y el monasterio de Santas Creus". A: *Aragón en la Edad Media*, XXIII (2012), p. 69-95.
- CINGOLANI, S. M. "L'abat Oliba, el poder i la paraula". A: *Acta historica et archaeologica Mediaevalia*, 31 (2014), p. 115-162.
- CINGOLANI, S. M. i ÀLVAREZ MASALIAS, R. [trad.] (2012). *Gestes dels comtes de Barcelona i reis d'Aragó/Gesta comitum Barchinone et regum Aragonie*. Santa Coloma de Queralt: Obrador Edendum.
- CIUFARELLA, L. "Palynological analyses of resinous materials from the roman mummy of Grottarossa, second century A.D.: a new hypothesis about the site of mummification". A: *Review of Palaeobotany and Palynology*, 103 (1998), p. 201-208.
- CLARKE, C. "Palynological Investigations of a Bronze Age Cist Burial from Whitsome, Scottish Borders, Scotland". A: *Journal of Archaeological Science*, 26 (1999), p. 553-560.
- COBOS FAJARDO, A. i TREMOLEDA TRILLA, J. (2009). *L'epigrafia medieval dels comtats gironins, I: El comtat de Peralada*. Figueres: Brau.
- COBOS FAJARDO, A. i TREMOLEDA TRILLA, J. (2010). *L'epigrafia medieval dels comtats gironins, II: El comtat d'Empúries*. Figueres: Brau.
- COLLETTA, p. "Strategia d'informazione e gestione del consenso nel regno di Sicilia: la sepoltura di Federico III". A: *Mediterranea. Ricerche Storiche*, 2 (2005), p. 221-234.
- COLOMBINI, M. p. i MODUGNO, F. (2009). *Organic Mass Spectrometry in Art and Archaeology*. Hoboken: John Wiley and Sons.

COMPANYS I FARRERONS, I. i MONTARDIT I BOFARULL, N. "Notícia sobre la construcció de la tomba de Blanca d'Anjou". A: *Santes Creus. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, VIII-IX (1989), p. 19-29.

COMPANYS I FARRERONS, I. i VIRGILI I GASOL, M. J. "La ceràmica d'encàrrec del monestir de Santes Creus (èpoques medieval i moderna)". A: *Santes Creus. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, XV-XVI (1992-1993), p. 34-64.

COMPANYS I FARRERONS, I. et alii (1994). *Catàleg del fons del Museu del Monestir de Santes Creus (I)*. Santes Creus: Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus.

CONSTABLE, O. R. (1996). *Trade and traders in Muslim Spain: The commercial realignment of the Iberian peninsula, 900-1500*. Cambridge: Cambridge University Press.

COTTE, M. et alii. "Studying skin of an Egyptian mummy by infrared microscopy". *Vibrational Spectroscopy*, 38 (1-2) (2005), p. 159-167.

COULON, D. (2004). *Barcelone et le Grand Commerce d'Orient au Moyen Âge. Un siècle de relations avec l'Egypte et la Syrie-Palestine (ca. 1330- ca. 1430)*. Madrid/Barcelona: Casa de Velázquez / Institut Europeu de la Mediterrània.

CRABTREE, p. J. (2001). *Medieval Archaeology: An Encyclopedia*. Londres: Psychology Press.

CREUS COROMINAS, T. "Una visita a Santas-Creus". A: *La Renaixensa, revista catalana de literatura, ciències i arts*, any VI, 7-8 (18/II/1876), p. 258-267.

CREUS COROMINAS, T. (1879). *Àlbum pintoresch-monumental de Catalunya. Ensaig monografich del monastir cisterciense de Santas Creus*. Barcelona: Associació Catalanista d'Excursions Científicas.

CREUS COROMINAS, T. (1884). *Santas-Creus. Descripción artística de este famoso monasterio y noticias históricas referentes al mismo y a los reyes y demás personas notables sepultadas en su recinto*. Vilanova i la Geltrú: F. Miquel y Comp.

CREUS COROMINAS, T. "Adició o Apèndice a mon llibre 'Santas-Creus. Descripción artística de este famoso monasterio y noticias históricas referentes al mismo y a los reyes y demás personas notables sepultadas en su recinto' (I)". A: *La Renaixensa*, 31-33 (1891), p. 513-520.

CREUS COROMINAS, T. "Santas Creus. Noticias históricas complementarias del libro sobre el monasterio cisterciense de ese nombre (I)". A: *Boletín de la Real Academia de la Historia*, 76 (juny 1920), p. 520-531.

CROWFOOT, E. et alii (1992, 2001). *Textiles and Clothing 1150-1450*. Londres: Museum of London.

CRUBEZY, E. i DIEULAFAIT, Ch. [dirs.]. *Le Comte de l'An Mil*. A: (1996) *Aquitania*, supplément 8.

DAVID, R. (2008). *Egyptian Mummies and Modern Science*. Cambridge: Cambridge University Press.

DÀVILA CORONA, R. M. et alii (2004). *Diccionario histórico de telas y tejidos, castellano-catalán*. Salamanca: Junta de Castilla y León.

DECTOT, X. (2009). *Les tombeaux des familles royales de la péninsule ibérique au Moyen Âge*. Turnhout: Brepolis.

DEER, J. (1959). *The Dynastic porphyry tombs of the Norman period in Sicily*. Cambridge: Harvard University Press.

DELBRUECK, R. (1932). *Antike porphyrwerke. Studien zur Spätantiken Kunsts geschichte*. Berlin: Walter de Gruyter.

DELGADO ROIG, J. "Estudio médico-legal de unos restos históricos. Los cadáveres de Alfonso X el Sabio y Doña Beatriz de Suabia". A: *Archivo Hispalense*, IX (1948), p. 135-153.

DELLE DONNE, F. "Le consolaciones del IV libro dell'epistolario di Pier della Vigna" A: *Vichiana*, s. III, 4 (1993), p. 268-290.

DD. AA. (1995). *Vestiduras Pontificales del Arzobispo Rodrigo Ximénez de Rada. Siglo XIII. Su estudio y restauración*. Madrid: Ministerio de Cultura.

DD.AA. (1997). *Imatges de la Llegenda Daurada: el retaule de santa Maria Magdalena de Santas Creus*. Tarragona: Museu d'Història de Tarragona.

DOBISIKOVA, M. et alii. "Palaeopathology and historical personality of General Johann Sporck (1595-1679)". A: *Journal of Osteoarchaeology*, 9:5 (1999), p. 297-301.

DOMÍNGUEZ BORDONA, J. "Un inventario de Sacristía de Santes Creus (1574)". A: *Santes Creus. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, 1 (1954), p. 27-39.

DU, A.Y. et alii. "PIXE elemental analysis of South American mummy hair". A: *Nuclear Instruments and Methods in Physics Research Section B: Beam Interactions with Materials and Atoms*, 109-110 (0) (abril 1996), p. 673-676.

- DUPRÉ RAVENTÓS, X. "L'Alveus de pòrfid del monestir de Santes Creus (Tarragona)". A: *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, XXXVII (1996-1997), p. 973-982.
- DUPRÉ RAVENTÓS, X. "Il mausoleo di Centcelles et l'alveus in porfido nel monasterio di Santes Creus". A: ARCE, J. [ed.] (2002). *Centcelles. El monumento tardorromano: iconografía y arquitectura*. Bibliotheca Italica. Monografías de la Escuela Española de Historia y Arqueología de Roma, 25. Roma: «L'Erma» di Bretschneider, p. 83-95.
- DURAN I CANYAMERAS, F. "La influencia italiana en los sepulcros reales de Santas Creus". A: *Santes Creus. Boletín del Archivo Bibliográfico*, II, 15 (1962), p. 185-190.
- DURAN DUELT, D. "Icons and Minor Arts: a Neglected Aspect of Trade between Romania and the Crown of Aragon". A: *Byzantinische Zeitschrift*, 104/2 [en premsa].
- EASTAUGH, N. et alii (2008). *Pigment Compendium: A Dictionary and Optical Microscopy of Historic Pigments*. Londres: Routledge.
- EISLER, R. "Mammalian sensitivity to elemental gold (Au degrees)". A: *Biological trace element research*, 100 (1) (juliol 2004), p. 1-18.
- ELLIS, L. (2000). *Archaeological Method and Theory: An Encyclopedia*. Nova York: Garland Publishing.
- ELZEBROEK, A. T. G. i WIND, K. (2008). *Guide to Cultivated Plants*. Wallingford: CABI.
- ERLANDE-BRANDENBURG, A. (1975). *Le Rois est mort. Étude sur les funérailles, les sépultures et les tombeaux des rois de France jusqu'à la fin du XIIIe siècle*. Ginebra: Arts et Métiers Graphiques.
- ESCOLÀ TUSSET, J. M. "Los epitafios de los condes catalanes". A: BERSCHIN, W. et alii [eds.] (2005). *Mittelalteinische Biographie und Epigraphik/Biografía latina medieval y epigrafía*. Heidelberg: Mattes Verlag, p. 107-120
- ESCOLÀ TUSSET, J. M. "Poesía epigráfica latina en el medioevo catalán". A: NASCIMENTO, A. A. i ALBERTO, P. F. [eds.] (2007). *Actas do IV Congresso Internacional de Latim Medieval Hispânico (Lisboa, 12-15 de Outubro de 2005)*. Lisboa: Centro de Estudos Clássicos – Faculdade de Letras de Lisboa, p. 403-413.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "El castillo real de Lleida en época medieval". A: *Anuario de Estudios Medievales*, 26/1 (gener-juny, 1996), p. 437-488.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "Massifs occidentaux dans l'architecture romane catalane". A: *Cahiers de Saint-Michel de Cuxa*, 27 (1996), p. 57-77.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "El panteó comtal de la catedral de Barcelona". A: (1998) *Miscel·lània en homenatge a Joan Ainaud de Lasarte*. Vol. I. Barcelona: Museu Nacional d'Art de Catalunya / Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 107-116.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "El sepulcro de Fernando de Antequera y los escultores Pere Oller, Pere Joan y Gil Morlanes, en Poblet". A: *Locus Amoenus*, 4 (1998-1999), p. 81-106.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "Une nouvelle approche des tombeaux royaux de Santes Creus". A: REINI, W. i ESTUMPEL, J. [eds.] (1999). *Memory and Oblivion, Proceedings of the XXIXth International Congress of the History of Art (CIHA), Amsterdam 1996*. Dordrecht: Kluwer, p. 467-474.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "Los materiales prefabricados gerundenses de aplicación arquitectónica (s. XIII-XV)". A: YARZA LUACES, J. J. i FITÉ LLEVOT, F. [coords.] (1999). *L'Artista-Artesà Medieval a la Corona d'Aragó: actes: Lleida, 14, 15 i 16 de gener de 1998*. Lleida: Universitat de Lleida / Institut d'Estudis Ilerdencs, p. 77-127.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. (2001). *Els escenaris del rei: art i monarquia a la Corona d'Aragó*. Manresa: Angle.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. (2002). *El Gòtic català. Patrimoni artístic de la Catalunya Central*, 9. Manresa: Angle.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "Los indumentos del cuerpo a la espera del Juicio Final". A: YARZAN, J. et alii (2005). *Vestiduras Ricas: El monasterio de Las Huelgas y su época 1170-1340*. Madrid: Patrimonio Nacional, p. 73-88.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "El 'còrrer les armes'. Un aparte caballeresco en las exequias medievales hispanas". A: *Anuario de Estudios Medievales*, 37/2 (juliol-desembre, 2007), p. 867-905.
- ESPAÑOL I BERTRAN, F. "La política artística de Jaume II: els sepulcres reials i al claustre de Santes Creus portant veus àulics". A: *Santes Creus. Revista de l'Arxiu Bibliogràfic*, XXIV (2011), p. 11-34.
- ESPEJO ARIAS, T. "Study of Colours in Arabic Manuscripts in al-Andalus". A: (2013) *Third Islamic Manuscripts Conference. Cambridge, 28-31 August 2007*.
- ESTAL, J. M. del (2009). *Itinerario de Jaime II de Aragón (1291-1327)*. Fuentes históricas aragonesas, 47. Saragossa: Institución Fernando el Católico.

- EVANS, M. (2007). *Death of Kings: Royal Deaths in Medieval England*. Londres: Hambledon Continuum.
- FAVREAU, R. "Sine felle columba. Sources et formation d'une formule épigraphique". A: *Cahiers de Civilisation Médiévale*, 32 (1989), p. 105-113.
- FEDOVORA, R.V. "Ocurrence of pollen grains of synanthropic plants in archaeological monuments". A : *Pollen et Spores*, VI-1 (1964), p. 141-146.
- FEREMBACH, D. et alii. "Recommendations for Age and Sex Diagnoses of Skeletons". A: *Journal of Human Evolution*, 9 (1980), p. 517-549.
- FERREIRA, E. S. B. et alii. "The Natural Constituents of Historical Textile Dyes". A: *Chemical Society Reviews* 33 (6) (juliol 2004), p. 329-336.
- FERRER I MALLOL, M. T. "El comerç català a Andalusia al final del segle xv". A: *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 18 (1997), p. 301-334.
- FINESTRES I DE MONSALVO, J. (1753-1765). *Historia de El Real Monasterio de Poblet*. 5 vols. Cer- vera: Josep Barber / Ibarra, Manuel.
- FINKE, H. (1908-1921). *Acta Aragonensis. Quellen zur deutschen, italienischen, französischen, spanischen, zur Kirchen- und Kulturgeschichte aus der diplomatischen Korrespondenz Jaymes II. (1291-1327)*. 3 vols. Berlin-Leipzig: Walter Rothschild.
- FLUVIÀ I ESCORSA, A. de (1989). *Els primitius comtats i vescomtats de Catalunya. Cronologia de comtes i vescomtes*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- FOLCH, A. [FORT I COGUL, E.] (1967). *Santes Creus, panteó reial*. Episodis de la Història, 91. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- FOLCH I TORRES, J. "La tabla del recibimiento de Felipe II, en el Museo de Poblet". A: *La Vanguardia* (17/10/1935), p. 8.
- FONT I QUER, p. (1999). *Plantas medicinales. El Dioscórides Renovado*. Barcelona: Ediciones Península.
- FONTBONA, F. (1983). *Història de l'Art Català*, VI: *Del Neoclassicisme a la Restauració: 1808-1888*. Barcelona: Edicions 62.
- FOREY, A. (2001). *The Fall of the Templars in the Crown of Aragon*. Aldershot i Burlington: Ashgate.
- FORNACIARI, G. "Italian mummies". A: COCKBURN, A. et alii [eds.] (2^a ed. 1998). *Mummies, Disease & Ancient Cultures*. Cambridge: Cambridge University Press, p. 266-281.
- FORNACIARI, G. "The mummies of the abbey of San Domenico Maggiore: a plan of research". A: *Paleopathology Newsletter*, 45 (1984), p. 9-10.
- FORNACIARI, G. "Le mumie aragonesi in San Domenico Maggiore di Napoli". A: *Medicina nei Secoli*, 18 (2007), p. 843-864.
- FORNACIARI, G. "Food and disease in the Renaissance courts of Naples and Florence: A Paleonutritional study". A: *Appetite*, 51 (2008), p. 10-14.
- FORNACIARI, G. "Plasmodium falciparum immunodetection in bone remains of members of the Medici family". A: *Paleopatologia.it* (07/09/2010) [<http://www.paleopatologia.it/articolati/aticolo.php?recordID=114>].
- FORNACIARI, G. et alii. "Il Progetto Medici: Estudio antropologico e paleopatologico dei Granduchi". A: GABBANI, I. [ed.] (2007). *Matematica, Cultura e Società 2006*. Pisa: Ed. Della Normale.
- FORNACIARI, G. et alii. "Cangrande della Scala: La mummia di Cangrande della Scala, signore di Verona". A: *Paleopatologia.it* (29/07/2008) [<http://www.paleopatologia.it/attivita/pagina.php?recordID=21>].
- FORNACIARI, G. et alii. "The "gout" of the Medici, Grand Dukes of Florence: a palaeopathological study". A: *Rheumatology*, 48 (4) (2009), p. 375-377.
- FORNACIARI, A et alii. "The Blessed Christina from Spoleto: a case of 15th century artificial mummy from Umbria (Central Italy)". A: PEÑA, P.A. et alii [eds.] (2008). *Mummies and Science. World Mummies Research. Proceedings of the VI World Congress on Mummy Studies, Lanzarote 19-24 February 2007*. Santa Cruz de Tenerife: Academia Canaria de la Historia, p. 521-527.
- FORNACIARI, A. et alii. "The blessed Christina from Spoleto: a case of 15th century artificial mummy from Umbria (Central Italy)". A: *Journal of Archaeological Science*, vol. 38, 8 (agost 2011), p. 1949-1956.
- FORT I COGUL, E. (1935). *Fra Ignasi Carbó i Florensa, fill de la Riba, monjo de Poblet i missioner claretjà*. Tarragona: Suc. de Torres & Virgili.
- FORT I COGUL, E. (1947). *El Santuari de la Mare de Déu de Paret Delgada, a la Selva del Camp de Tarragona: descripció històrica*. La Selva del Camp: Edicions Analecta Selvatana.

- FORT I COGUL, E. (1949). *El historiador de Santes Creus, Fr. Domingo, sus precursores y el Libro de Pedret*. Santes Creus: Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus.
- FORT I COGUL, E. "El 'Miraculum Beate Virginis Marie". A: *Santes Creus. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, II, 17 (1963), p. 281-285.
- FORT I COGUL, E. (1966). *La mort i l'enterrament de Pere el Gran*. Episodis de la Història, 76. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- FORT I COGUL, E. (1966). *Roger de Llúria*. Episodis de la Història, 81. Barcelona: Rafael Dalmau, editor.
- FORT I COGUL, E. (1972). *Santes Creus de l'exclaustració ençà*. Publicacions de l'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus, 30. Santes Creus: Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus.
- FORT I COGUL, E. (1972). *El senyoriu de Santes Creus*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana.
- FORT I COGUL, E. (2^a ed. 1973). *Llibre de Santes Creus*. Barcelona: Editorial Selecta.
- FORT I COGUL, E. (1974). *El llegendari de Santes Creus*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana.
- FORT I COGUL, E. (1976). *El monestir de Santes Creus. Vuit segles d'història i exemplaritat*. Santes Creus: Amics de Santes Creus.
- FORT I COGUL, E. "El meu Mossèn Abdò Socias i Bové". A: *Santes Creus. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, V, 45 (1977), p. 295-298.
- FORT I COGUL, E. "Mort i enterrament de Jaume II". A: *Santes Creus. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, V, 46 (1977), p. 331-341.
- FRANCO A. et alii. "Paleoendoscopia: el estudio paleopatológico de la momia de Sancho, hijo del rey Pedro I de Castilla El Cruel (s. XIV)". A: *Med Clin (Barc)*, 138 (01) (2012), p. 37-40.
- FRUGONI, Ch. [ed.] (2005). *Il Villani Illustrato: Firenze e l'Italia medievale nelle 253 immagini del Ms. Chigiano L VIII della Biblioteca Vaticana*. Florència: Le Lettere.
- FUENTES I GASSÓ, M.-M. i RAMOS I MARTÍNEZ, M.-L. "Santa Maria de Tarragona". A: PLADEVALL i FONT, A. [dir.] (1995). *Catalunya Romànica*. Vol. XXI: *El Tarragonès, El Baix Camp, L'Alt Camp, El Priorat, La Conca de Barberà*. Barcelona: Encyclopédia Catalana, p. 122-124.
- FULLANA MIRA, L. (1975). *Historia de la Villa y Condado de Cocentaina*. Publicaciones de la Obra Cultural del Monte de Piedad y Caja de Ahorros de Alcoy, 6. València: Cosmos.
- FUSTAGUERAS, J. "Antigüedades de Cataluña. El monasterio de Santas Cruces". A: *El Áncora* (22/04/1851).
- GAGLIONE, M. "Sancia d'Aragona-Maiorca tra impegno di governo e 'attivismo' francescano". A: *Studi Storici*, 4 (2008), p. 931-984.
- GALITÓ i PUBILL, M. (1996). *Pere Carrera i Torrent (1785-1844). Darrer abat de Santes Creus i fill de Castellnou de Seana*. Estudis Castellnouencs, 10. Lleida: Pagès Editors.
- GARCÍA SÁNCHEZ, E. "Las plantas textiles y tintóreas en al-Andalus". A: Marín, M. [ed.] (2001). *Tejer y Vestir: De la Antigüedad Al Islam*. Madrid: CSIC, p. 417-452.
- GARCÍA SÁNCHEZ, E et alii (2004). *Árboles y arbustos en el Al-Andalus*. Madrid: CSIC.
- GARCIA I TORRES, F. V. [rector de Vallfogona] (1820). *La Armonia del Parnàs, més numerosa en las poesías varias del atlant cel poètic, lo doctor Vicent Garcia, rector de la parroquial de Santa Maria de Vallfogona. Recopiladas, y emendadas per dos ingenis de la molt il·lustre Acadèmia dels Desconfiats, erigida en la excelentíssima ciutat de Barcelona*. Barcelona: Estampa de Joseph Rubió.
- GARRIGA, J. (1986). *Història de l'Art Català*, IV: *L'època del Renaixement*. Barcelona: Edicions 62.
- GAUDE FERRAGU, M. (2005). *D'or et de cendres. La mort et les funerailles des princes dans le royaume de France au Bas Moyen Âge*. Villeneuve d'Ascq: Presses Universitaires du Septentrion.
- GAYO GARCÍA, M. D. i ARTEAGA, Á. "Análisis de colorantes de un grupo de tejidos hispanomusulmanes". A: *Bienes Culturales*, 5 (2005), p. 123-145.
- GEORGES, P. "L'exérese du cœur dans l'embaumement médiéval occidental". A: *Micrologus: Natura, scienza e società medievali*, 11 (2003), p. 277-286.
- GHANIME, A. (1995). *Joan Cortada: Catalunya i els catalans al segle XIX*. Biblioteca Serra d'Or, 144. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- GIMÉNEZ SOLER, A. "Los panteones reales de Santas Cruces". A: *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, II (1903-1904), p. 189-192.
- GIRONA i LLAGOSTERA, D. "Itinerari del Rey en Martí (1403-1410)". A: *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans*, MCMXIII-XIV, vol. I (1915), p. 515-654.

- GIUFFRA, V. et alii. "Embalming methods and plants in Renaissance Italy: two artificial mummiess from Siena (central Italy). Original Research Article". A: *Journal of Archaeological Science*, vol. 38, 8 (1997), p. 1949-1956.
- GÓMEZ-MORENO, M. (1946). *El Panteón Real de las Huelgas de Burgos*. Madrid: CSIC.
- GONZÁLEZ ANTÓN, L. (1975). *Las Uniones Aragonesas y las Cortes del reino (1283-1301)*. 2 vols. Saragossa: CSIC.
- GONZÁLEZ HURTEBISE, E. [ed.] (1911). *Libros de tesorería de la casa real de Aragón*, I: *Reinado de Jaume II: libros de cuentas de Pedro Boyl, tesorero del monarca desde marzo de 1302 a marzo de 1304*. Barcelona: Tipografía Luis Benaiges.
- GONZÁLEZ MARTÍ, M. (1944). *Cerámica del Levante Español*. Vol. I: *Siglos medievales*. Barcelona: Labor.
- GONZÁLEZ OVIES, A. (1995). *Poesia funeraria latina (renacimiento carolingio)*. Oviedo: Universidad de Oviedo.
- GONZÁLEZ I PÉREZ, J.-R. "Castell del Rei (o de la Suda)". A: PLADEVALL I FONT, A. [dir.] (1997). *Catalunya Romànica*. Vol. XXVI: *El Segrià, Les Garrigues, El Pla d'Urgell, La Segarra, L'Urgell*. Barcelona: Encyclopædia Catalana, p. 142-143.
- GÖRLACH, M. (2001). *A Dictionary of European Anglicisms. A Usage Dictionary of Anglicisms in Sixteen European Languages*. Oxford: Oxford University Press.
- GREEN, M. H. (2002). *The Trotula: An English Translation of the Medieval Compendium of Women's Medicine*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- GRUBBEN, G. J. H. (2004). *Plant Resources of Tropical Africa: Vegetables*. Wageningen: PROTA Foundation, p. 217-218.
- GUAL CAMARENA, M. (1968). *Vocabulario del comercio medieval. Colección de aranceles aduaneros de la Corona de Aragón (siglos XIII y XIV)*. Tarragona: Diputación Provincial de Tarragona.
- GUAL CAMARENA, M. (1981). *El primer manual hispánico de mercadería*. Barcelona: CSIC.
- GUARRERA, p. "Household Dyeing Plants and Traditional Uses in Some Areas of Italy". A: *Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine*, 2:9 (febrero 2006).
- GUDIOL I CUNILL, J. (1902). *Nociions de arqueologia sagrada catalana*. Vic: Imp. de la viuda de R. Anglada.
- GUILLERÉ, Ch. (1994). *Girona al segle XIV*. Volum II. Biblioteca Abat Oliba, 137. Barcelona: Ajuntament de Girona / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- GUINOT, p. et alii. "Serratula tinctoria, a source of natural dye: Flavonoid pattern and histolocation". A: *Industrial Crops and Products*, 29 (2-3) (març 2009), p. 320-325.
- GUITERT I FONTSERÉ, J. (1927). *Real Monasterio de Santas Creus: guía, descripción, fundación y destrucción del monasterio*. Barcelona: Casa Provincial de Caridad.
- GUITERT I FONTSERÉ, J. (1948). *Col·lecció de manuscrits inèdits de monjos del reial monestir de Santa Maria de Poblet*, 4. *Primer dels quaderns del pare Jaume Fortuny, Història de Poblet*. La Selva del Camp: Mas Catalonia.
- GUITERT I FONTSERÉ, J. (1949). *Segon dels quaderns del pare Jaume Fortuny, Notes històriques i sepultures de Poblet*. Barcelona: Altès.
- GUITERT I FONTSERÉ, J. (1954). *Curiosidades, leyendas y tradiciones del Real Monasterio de Santas Creus*. La Selva del Camp: Mas Catalonia.
- HERACLI [atrib.] (s. X-XIII). "De coloribus et artium romanorum". A: MERRIFIELD, M. p. [ed.] (1849). *Original Treatises on the Arts of Painting*, I. Londres, p. 182-257.
- HERKLOTZ, I. (2001). «Sepulcra» e «Monumenta» del Medioevo. *Studi sull'arte sepolcrale in Italia*. Nàpols: Liguori Editore.
- HERNÀNDEZ CARDONA, F. X. (2004). *Història militar de Catalunya*, IV: *Temps de revolta*. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- HERNÁNDEZ SANAHUJA, B. "Sepulcro de Roger de Lauria". A: *El Telégrafo* (31/01/1859).
- HERNÁNDEZ SANAHUJA, B. (1886). *Historia del Real Monasterio de SS. Creus; su fundación, progresos, ruina y restauraciones verificadas hasta el presente*. Tarragona: Vda. Tort e Hijos.
- HERNÁNDEZ SANAHUJA, B. (1890). *Roger de Lauria*. Tarragona: Est. Tip. de Adolfo Alegret.
- HERNÁNDEZ SANAHUJA, B. i ARCO MOLINERO, Á. del (1894). *Catálogo del Museo Arqueológico de Tarragona: con la clasificación hecha en 1878*. Tarragona: Tipografía de Adolfo Alegret.
- HERNANDO I DELGADO, J. "L'estat físic dels esclaus: malalties i defectes. La redhibició i l'evicció i la compravenda d'esclaus (s. XIV-XV)". A: *Acta historica et archaeologica mediaevalia*, 23-24 (2002), p. 415-439.

- HERNANDO I DELGADO, J. (2003). *Els esclaus islàmics a Barcelona: blancs, negres, llors i turcs: de l'esclavitud a la llibertat* (s. XIV). Barcelona: CSIC.
- HILLSON, S. W. (1986). *Teeth*. Cambridge: Cambridge University Press.
- HOFENK DE GRAAFF, J. H. et alii (2004). *The colorful past: origins, chemistry and identification of natural dyestuffs*. Londres: Archetype, p. 223.
- HUICI MIRANDA, A. i CABANES PECOURT, M. D. (1976). *Documentos de Jaime I de Aragón*, I: 1216-1236. Textos medievales (Anubar), 49. Saragossa: Diputació de València / Anubar.
- HUNOT, J. Y. "Les cercueils de bois médiévaux et modernes en Anjou: Meubles précieux ou simples caisses?". A: *Revue archéologique de l'ouest*, 13 (1996), p. 185-203.
- ISIDRO, A. i MALGOSA, A. (2003). *Paleopatología. La enfermedad no escrita*. Barcelona: Masson.
- IYENGAR, G.V. "Post mortem changes of the elemental composition of autopsy specimens: Variations of K, Na, Mg, Ca, Cl, Fe, Zn, Cu, Mn and Rb in rat liver". A: *Science of The Total Environment*, 15 (3) (agost 1980), p. 217-236.
- IYENGAR, G. V. "Autopsy sampling and elemental analysis: errors arising from post-mortem changes". A: *The Journal of pathology*, 134 (3) (juliol 1981), p. 173-180.
- JANSEN, p. C. M. i CARDON, D. (2005). *Prota: 3 Dyes and Tannins*. Wageningen: PROTA Foundation.
- JASPERT, N. "El perfil trascendental de los reyes aragoneses, siglos XIII al XIV: Santidad, franciscanismo y profecías". A: SESMA MUÑOZ, Á. [dir.] (2010). *La Corona de Aragón en el centro de su historia (1208-1458)*. Saragossa: Gobierno de Aragón / Grupo CEMA, p. 185-220.
- JASPERT, N. "Els descendents piadosos d'una princesa hongaresa. Heretgia i santetat al casal de Barcelona durant els segles XIII i XIV". A: MIQUEL, M. et alii [coords.] (2009). *Princeses de terres llunyanes: Catalunya i Hongria a l'edat mitjana*. Catàleg de l'exposició que es celebrà al Museu d'Història de Catalunya (Barcelona) del 7 de maig al 2 d'agost del 2009 i al Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest) del 4 de setembre al 29 de novembre del 2009. Barcelona i Budapest: Museu d'Història de Catalunya / Magyar Nemzeti Múzeum, p. 291-305.
- JORBA, M. (1984). *Manuel Milà i Fontanals en la seva època: trajectòria ideològica i professional*. Barcelona: Curial.
- JORBA, M. (1989). *L'obra crítica i erudita de Manuel Milà i Fontanals*. Barcelona: Curial / Abadia de Montserrat.
- JORDÀ FERNÁNDEZ, A. (2002). *Las Diputaciones provinciales en sus inicios: Tarragona 1836-1840. La guerra como alteración en la aplicación de la norma jurídica*. Madrid: Diputació de Tarragona / Instituto Nacional de Administración Pública.
- JORDANA, X. (2007). *Caracterització i evolució d'una comunitat medieval catalana. Estudi bi-oantropològic de les inhumacions de les Esglésies de Sant Pere de Terrassa*. Tesi doctoral. Bellaterra: Universitat autònoma de Barcelona.
- JULIÀ, R. i RIERA, S. "Usos del sòl i activitats productives a Barcelona a partir de l'anàlisi paleoambiental de la llacuna litoral medieval del Pa de Palau". A: *Quarhis*, 6 (2010), p. 164-177.
- KABATA-PENDIAS, A. (2007). *Trace Elements from Soil to Human*. Berlín/Heidelberg: Springer.
- KARIMI, E. et alii. "Evaluation of Crocus sativus L. stigma phenolic and flavonoid compounds and its antioxidant activity". A: *Molecules (Basel, Switzerland)*, 15 (9) (setembre 2010), p. 6244-6256.
- KING, A. H. (2007). *The Musk Trade and the Near East in the Early Medieval Period*. Tesi doctoral. Ann Harbor: ProQuest.
- KINNEY, D. "Roman Architectural Spolia". A: *Proceedings of the American Philosophical Society*, vol. 145, 2 (juny 2001), p. 138-150.
- KROGMAN, W. M. i ISCAN, M. Y. (1986). *The human skeleton in forensic medicine*. Springfield: Charles C. Thomas.
- LABARTA GRAÑÉ, L. "Taula conservada en lo Museu Arqueològich Provincial de Tarragona". A: *La Ilustració Catalana*, any II, 57 (03/07/1904), p. 434-435.
- LAGERAS, P. "Burial rituals inferred from palynological evidence: results from a late Neolithic stone cist in southern Sweden". A: *Vegetation History and Archaeobotany*, 9 (2000), p. 169-173.
- LA MANTIA, G. (1918). *Codice Diplomatico dei Re Aragonesi di Sicilia (1282-1355)*, I. Documenti per servire alla storia di Sicilia. Pubblicati a cura della Società Siciliana per la Storia Patria, Serie I. Vol. XXIII. Palermo: Scuola Tip. Boccone del Povero.
- LA MANTIA, G. "Il testamento di Federico II aragonese, re di Sicilia". A: *Archivio Storico per la Sicilia*, 2-3 (1936-37), p. 13-50.
- LAMBERT, J. B. et alii. "Ancient human diet from inorganic analysis of bone". A: *Acc. Chem. Res.*, 17 (1984), p. 298-305.

- LAMBERT, J. B. et alii. "Bone diagnosis and dietary analysis". A: *J. Hum. Evol.*, 14 (1985), p. 477-482.
- LANSDOWN, A. B. G. (2010). *Silver in healthcare: its antimicrobial efficacy and safety in use*. Cambridge: Royal Society of Chemistry.
- LE GOFF, G. et alii [eds.] (2001). *L'Europe des Anjou: aventure des princes Angevins due XIIIe au XVe siècle*. París: Somogy.
- LERoyer, C. "Les analyses polliniques". A: BARRAY, L. et alii (1994). *Nécropoles protohistoriques du Sénonais*. DAF, 44. París: É. MSH, p. 174-185.
- LESPINASSE, R. de i BONNARDOT, F. [eds.] (1879). *Histoire générale de Paris. Les métiers et corporations de la Ville de Paris. XIIIe siècle: Le livre des métiers d'Étienne Boileau*. París: Imprimerie National.
- LEV, E. i AMAR, Z. (2008). *Practical Materia Medica of the Medieval Eastern Mediterranean According to the Cairo Genizah*. Boston/Leiden: Brill.
- LEVEY, M. "A note on embalming procedures of al-Razi". A: *Pharmacy History*, 12 (1970).
- LEWICKA, P.B. (2011). *Food and Foodways of the Medieval Cairenes. Aspects of Life in an Islamic Metropolis of the Eastern Mediterranean*. Leiden/Boston: Brill.
- LEWIS, A. W. (1981) *Royal Succession in Capetian France. Studies on Familial Order and the State*. Harvard: Harvard University Press.
- LIAÑO, E. "La primera escultura trecentista al monestir de Sant Creu". A: PLADEVALL i FONT, A. [dir.] (2007). *L'art Gòtic a Catalunya. Escultura, I: La configuració de l'estil*. Barcelona: Encyclopædia Catalana, p. 92-95.
- LLADONOSA i PUJOL, J. (1976). *Las calles y plazas de Lérida a través de la historia*, IV. Lleida: Ajuntament de Lleida.
- LLADONOSA i PUJOL, J. (1979). *La Suda, parròquia de la Seu de Lleida: problemàtica arqueològica i urbanística d'una antiga ciutadella*. Lleida: Institut d'Estudis Il·lerdencs.
- LLERGO, Y. et alii. "Estudio arqueobotánico de los restos procedentes del cuerpo de Pere el Gran". Inédit (2010).
- LLERGO, Y. et alii. "Estudio arqueobotánico parasitario y de minerales de los cuerpos y restos asociados de las tumbas reales de Sant Creu". Inédit (2012).
- LLORENS, J. (1980). *Rajoles catalanes: segles XIII al XIX*. Barcelona: Jordi Llorens.
- LOVEJOY, C.O. et alii. "Chronical metamorphosis of the auricular surface of the ilium: A new method for the determination of adults skeletal age at death". A: *American Journal of Physical Anthropology*, 68 (1985), p. 15-28.
- LÓPEZ, B. (2002). *Los pobladores del antiguo Reino de León. Antropometría, Paleodemografía y Paleopatología*. León: Universidad de León.
- LÓPEZ LÓPEZ, Á. "Estudio particular de las especies botánicas que se citan en el Calendario de Córdoba de 'Arib ibn Sa'id'. A: GARCÍA SÁNCHEZ, E. [ed.] (1994). *Ciencias de la Naturaleza en Al-Andalus*, III: *Textos y Estudios*. Madrid: CSIC, p. 43-78.
- LO BUE DI LEMOS, G. "Le tombe di Pietro III d'Aragona e di Ruggero di Lauria". A: *Archivio Storico Siciliano*, serie III, vol. VII (1955), p. 279-286.
- LOVEJOY, C.O. et alii. "Chronical metamorphosis of the auricular surface of the ilium: A new method for the determination of adults skeletal age at death". A: *American Journal of Physical Anthropology*, 68 (1985), p. 15-28.
- LOVÉN, Ch. "La neige, les briques et l'architecte français. La cathédrale d'Uppsala, 1272-". A: FERM, O. i FÖRNEGÅRD, p. [dirs.] (2009). *Regards sur la France du Moyen Âge. Mélanges offerts à Gunnar Engwall à l'occasion de son départ à la retraite*. Estocolm: Centre d'études médiévales de Stockholm, pp 3-33.
- MCVAUGH, M. R., "The births of the children of Jaime II". A: *Medievalia*, 6 (1986), p. 7-16.
- MCVAUGH, M. R. (1993). *Medicine before the plague. Practitioners and their patients in the Crown of Aragon: 1285-1345*. Cambridge: Cambridge University Press.
- MADURELL i MARIMON, J. M. "El palau reial major de Barcelona. Recull de notes històriques". A: *Analecta Sacra Tarragonensis*, XII (1936), p. 491-518.
- MAILLO SALGADO, F. (1983). *Los arabismos del castellano en la Baja Edad Media*. Salamanca: Universidad de Salamanca.
- MAKRISTATHIS, A. et alii. "Fatty acid composition and preservation of the Tyrolean Iceman and other mummies". A: *Journal of lipid research*, 43 (12) (desembre 2002), p. 2056-2061.
- MALGOSA, A. "Les restes humanes de la tomba de Jaume II i Blanca d'Anjou - Sant Creu". Inédit (2011).

MANOTE CIVILLES, R. M. "Atribuït a Pere Joan (1394/ 1397- 1458). Relleu amb la cerimònia de 'còrrer les armes'". A: MENDOZA, C. et alii [eds.] (2009). *Convidats d'honor: exposició commemorativa del 75è aniversari del MNAC : 2 desembre 2009 -II abril 2010*. Barcelona : Museu Nacional d'Art de Catalunya.

MANRIQUE, Á. (1642). *Cisterciensium seu verius Ecclesiasticorum Annalium a Condito Cistercio: Continens ab Anno .M.CXLV. usque ad .M.C.LXXIII.* Vol. II. Lió: Haered. G. Boissat et Laurentii Anisson.

MAÑÉ I MAS, M. C. (2004). *Catàleg dels pergamins municipals de Barcelona*. Vol. I. Barcelona: Arxiu Municipal de Barcelona / Institut de Cultura.

MARAMBAT, L. "L'environnement de l'An Mil: un essai d'approche". A: MUSÉE DES AUGUSTINS (1996). *Le comte de l'an mil. Présentation des résultats de la fouille du sarcophage de Guille III Taillefer à Saint-Sernin: Musée des Augustins, Salle Romane, 23 septembre 1996 - 6 janvier 1997*. Tolosa de Llenguadoc: Musée des Augustins, p. 73-75.

MARANGES I PRAT, I. (1991). *La indumentaria civil catalana, segles XIII-XIV*. Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica, XLI. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

MARCHESINI, M. i MARVELLI, S. "Indagini botaniche". A: MARINI, p. et alii [eds.] (2004). *Cangrande della Scala*. Venècia: Marsilio Editori, p. 70-81.

MARCHESINI, M. i MARVELLI, S. "Il corpo de Can Grande della Scala. Resultati delle indagini palinologiche". A: NAPIONE, E. [ed.] (2006). *Il corpo del príncipe. Ricerche su Cangrande della Scala*. Venècia: Marsilio Editori, p. 92-103.

MARÉS DEUROVOL, F. (1952). *Las tumbas reales de los monarcas de Cataluña y Aragón del monasterio de Santa María de Poblet*. 2 Vols. Barcelona: Asociación de Bibliófilos de Barcelona.

MARGUERIE, D. (1992). "L'embaumement du corps découvert dans un cercueil en plomb au vieux château de Laval: analyse des pollens". A: À la rencontre d'Anne d'Alègre, dame de Laval (vers 1565-1619). *La Mayenne, Archéologie, Histoire*, suppl.2 (1992), p. 93-98.

MARTÍ DE BARCELONA. "La cultura catalana durant el regnat de Jaume II". A: *Estudis Franciscans*, 91 (1990) i 92 (1991), p. 213-295 i 383-492.

MARTÍ FOLGUERA, J. "Santas Creus» (excursió feta des de Reus)". A: *La Renaixensa, revista catalana de literatura, ciències i arts*, any VII, 7 (31/07/1877), p. 12-25.

MARTÍN, R.M. "El coixí del sepulcre del comte Ramon Berenguer II a la catedral de Girona". A: PLADEVALL I FONT, A. [dir.] (2002) *L'art gòtic a Catalunya: Arts de l'objecte*. Barcelona: Encyclopédia Catalana, p. 376-378.

MARTINDALE, J. "The sword on the stone: Some resonances of a Medieval symbol of power (the tomb of king John in Worcester Cathedral)". A: CHIBNALL, M. [ed.] (1993). *Anglo-Norman Studies*, vol. XV: *Proceedings of the Battle Conference 1992*. Woodbridge: Boydell Press, p. 199-241.

MARTINELL, C. "Més sobre els restos de Roger de Llúria". A: *Crònica de Valls*, any XXV, núm. 1.253 (06/07/1929).

MARTINELL, C. (1929). *El monestir de Santuari de Sant Jordi*, 20-21. Barcelona: Editorial Barcino.

MARTÍNEZ CRESPO, A. "La belleza y el uso de afeites en la mujer del siglo xv". A: DICENDA. *Cuadernos de Filología Hispánica*, II (1993), p. 197-221.

MARTÍNEZ FERRANDO, J. E. "Exequias y enterramientos reales en la Corona de Aragón. Conferencia leída en el Ciclo de Conferencias sobre Poblet organizado en ocasión de la exposición en Tarragona de las estatuas yacentes de los Reyes de Aragón". A: *Boletín Arqueológico de Tarragona*, any XLVII, fasc. 3-4 (1947), p. 1-28.

MARTÍNEZ FERRANDO, J. E. (1948). *Jaime II de Aragón: su vida familiar*. 2 vols. Publicaciones de la Sección de Barcelona, 10 i 11. Barcelona: CSIC.

MARTÍNEZ FERRANDO, J. E. *Jaume II*. A: MARTÍNEZ FERRANDO, J. E. et alii (reed. 1991). *Els descendents de Pere el Gran*. Història de Catalunya: Biografies Catalanes, 6. Barcelona: El Observador, p. 57-166.

MARTÍNEZ MELÉNDEZ, M. C. (1989). *Los nombres de tejidos en castellano medieval*. Publicaciones de la Cátedra de Historia de la Lengua Española. Series Léxica. Granada: Universidad de Granada.

MASIÀ I DE ROS, À. (1989). *Jaume II: Aragó, Granada i Marroc. Aportació documental a l'estudi de les relacions de la Corona d'Aragó amb Granada i Marroc*. Barcelona: CSIC.

MASPOCH, M. "La decoració dels teginats". A: PLADEVALL I FONT, A. [dir.] (2005). *L'art Gòtic a Catalunya. Pintura*, I: *De l'inici a l'italianisme*. Barcelona: Encyclopédia Catalana, p. 72-76.

- MASSÓ CARBALLIDO, J. "Bonaventura Hernández Sanahuja i les primeres restauracions de Santes Creus (1854-1877)". A: *Santes Creus. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, XVIII (1998-2000), p. 95-II9.
- MATEU IBARS, M. D. "Pedro de Penyafreta, escultor de Jaume II de Aragón". A: DD.AA. (1971). *Homenatge a Josep Vives i Miret*, II. Santes Creus: Publicacions de l'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus, p. 85-88.
- MAYER, A. L. (1928). *Historia de la pintura española*. Madrid: Espasa Calpe.
- MAZZAOUI, M. F. (1981). *The Italian Cotton Industry in the Later Middle Ages, 1100-1600*. Cambridge: Cambridge University Press.
- MCCREESH, N.C. et alii. "Ancient Egyptian hair gel: new insight into ancient Egyptian mummification procedures through chemical analysis". A: *Journal of Archaeological Science*, 38 (12) (desembre 2011), p. 3432-3434.
- MCVAUGH, M. R. (1993). *Medicine before the plague. Practitioners and their patients in the Crown of Aragon: 1285-1345*. Cambridge: Cambridge University Press.
- MEJANELLE, P. et alii. "Identification of phenolic acids and inositol in balms and tissues from an Egyptian mummy". A: *Journal of Chromatography A*, 767 (1-2) (abril 1997), p. 177-186.
- MÉLY, F. "Nos vieilles basiliques et leurs maîtres d'oeuvre". A: *Comptes-rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres*, vol. 63, nº 5 (1919), p. 424-432.
- MERCADER RIBA, J. (1950). *Santes Creus en la guerra contra los franceses. La política del Mariscal Suchet en la Baja Cataluña*. Santes Creus: Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus.
- MERCURI, A. M. (2008a). *Archeopalinologia e contesti di culto: il polline come testimone di pratiche rituali. Uomini, piante e animali nella dimensione del sacro*. Bari: Edipuglia s.r.l.
- MERCURI, A. M. "Palynology applied to Forensic Sciences: principles, methods and examples". A: BLOI, M. i LLORENS, L. [eds.] (2008b). *XVI International A.P.L.E. Symposium of Palynology, Mallorca, sept. 22-25 (2008)*, p. 10-II.
- MERIAN, E. (2^aed. 2008). *Elements and Their Compounds in the Environment: Occurrence, Analysis and Biological Relevance* [<http://onlinelibrary.wiley.com/book/10.1002/9783527619634>].
- MESKELL, L (1999). *Archaeologies of social life: age, sex, class et cetera in Ancient Egypt*. Londres: Willey-Blackwell.
- MEUNIER, P. J. [ed.] (1998). *Osteoporosis: Diagnosis and Management*. Londres: Martin Dunitz.
- MIQUEL, F.-A. (1975). *La reina Blanca d'Anjou*. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- MIQUEL ROSELL, F. J. (1948). *Regesta de letras pontificias del Archivo de la Corona de Aragón*. Madrid: Impr. Góngora.
- MIRALLES, E. (2010). *Sobre Jeroni Pujades. Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- MIRAMBELL ABANCÓ, M. "L'escultura gran de la Mare de Déu de la Serra". A: PALACÍN, A. i GRAU PUJOL, J. M. [coords.] (2006). *El centenari de la Coronació canònica de la Mare de Déu de la Serra, patrona de Montblanc (1906-2006): història d'una devoció*. Col.lecció el Tinter, 70. Valls: Cossetània Edicions, p. II-20.
- MIRET I SANS, J. "La cabeza del rey Jaime I de Aragón". A: *Revue Hispanique*, 9 (1902), p. 216-219.
- MIRET I SANS, J. "Itinerario del rey Alfonso III de Cataluña y IV de Aragón, el conquistador de Cerdeña". A: *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, V (1909-1910), p. 3-15, 57-71 i 114-123.
- MIRET I SANS, J. (1918). *Itinerari de Jaume I el Conqueridor*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- MOLINS, E. de. "Epigrafía catalana de la edad media". A: *Revista de Archivos, Bibliotecas y Museos*, 15 (1906), p. 289-300.
- MONDEVILLE, H. de (1893). *Chirurgie de maître Henri de Mondeville, chirurgien de Philippe le Bel, Roi de France. Composée de 1306 à 1320*. París: F. Alcan.
- MOTT, L. V. (2003). *Sea power in the medieval Mediterranean: the Catalan-Aragonese Fleet in the War of the Sicilian Vespers*. Gainesville: University Press of Florida.
- MUNRO, J. H. "The anti-redshift – to the "DarkSide": Colour changes in Flemish luxury woollens, 1300 – 1550". A: *Medieval Clothing and Textiles*, 3 (2006).
- MUSÉE DES AUGUSTINS (1996). *Le comte de l'an mil. Présentation des résultats de la fouille du sarcophage de Guillem III Taillefer à Saint-Sernin: Musée des Augustins, Salle Romane, 23 septembre 1996 - 6 janvier 1997*. Tolosa de Llenguadoc: Musée des Augustins.
- MUTGÉ I VIVES, J. "Alfons el Benigne i el monestir de Santes Creus (1327-1336)". A: *Anuario de Estudios Medievales*, 14 (1984), p. 237-322.
- NAPIONE, E. [ed.] (2006). *Il corpo del principe. Ricerche su Cangrande della Scala*. Venècia: Marsilio Editori.

- NASRALLAH, N. (2007). *Annals of the Caliphs' Kitchens: Ibn Sayyâr al-Warrâq's Tenth-Century Baghdad Cookbook*. Leiden/Boston: Brill.
- NAVARRO GARCÍA, M. Á. i HERNÁNDEZ BERMEJO, J. E. "Las manzanillas en los autores andalusíes: Algunos apuntes para la interpretación de los textos". A: GARCÍA SÁNCHEZ, E. [ed.] (1994). *Ciencias de la Naturaleza en Al-Andalus*, III: *Textos y Estudios*. Madrid: CSIC, p. 143-157.
- NICKSON, T. "The Royal Tombs of Santes Creus: Negotiating the Royal Image in Medieval Iberia". A: *Zeitschrift für Kunstgeschichte*, 72:1 (2009), p. 1-14.
- NICOLAU D'OLWER, L. "L'Escola poètica de Ripoll en els segles x-xiii". A: *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans*, 6 (1915-1920), p. 3-84.
- NORTON, C. "Varietates Pavimentorum. Contribution à l'étude de l'art cistercien en France". A: *Cahiers Archéologiques. Fin de l'Antiquité et Moyen Âge*, 31 (1983), p. 69-II3.
- OLIVAR-BERTRAND, R. (1960). *El nostre Frederic de Sicília*. Episodis de la Història, 10. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- OLIVIER, G. (1960). *Pratique Anthropologique*. París: Vigot Frères.
- PALAU RAFECAS, S. "Topònims de Montornès i Montmeló (Vallès) al segle XIV", *Antropònima, toponímia i bibliografia*, II (1983), p. 19.
- PALOMER, J. (1927). *Siluetes de Santes Creus*. Barcelona: Llibreria Verdaguer.
- PAPAGEORGOPOLOU, C. et alii. "Indications of embalming in Roman Greece by physical, chemical and histological analysis". A: *Journal of Archaeological Science*, 36 (1) (gener 2009), p. 35-42.
- PAPELL I TARDIU, J. [ed.] (2009). *Compendium Abreviatum. Còdex del monestir de Santa Maria de Santas Creus dels segles XV i XVI, de fra Bernat Mallol i fra Joan Salvador*. Textos i Documents, 44. Barcelona: Fundació Noguera.
- PARAVICINI BAGLIANI, A. (1994). *Il corpo del Papa*. Torino: Einaudi.
- PARDO DE SANTAYANA, M. i MORALES, R. "Chamomiles in Spain. The Dynamics of Plant Nomenclature". A: PARDO DE SANTAYANA, M. et alii [eds.] (2010). *Ethnobotany in New Europe: People, Health and Wild Plant Resources*. Nova York/Oxford: Berghahn Books, p. 282-306.
- PARK, K. "The Life of the Corpse: Division and Dissectio in Late Medieval Europe". A: *Journal of the History of Medicine and Allied Sciences*, 50 (1995), p. III-132.
- PEGOLOTTI, F. B. (1936). *La pratica della mercatura*. Cambridge (Massachusetts): Mediaeval Academy of America.
- PÉQUIGNOT, S. (2009). *Au nom du Roi. Pratique diplomatique et pouvoir durant le Règne de Jacques II d'Aragon (1291-1327)*. Bibliothèque de la Casa de Velázquez, 42. Madrid: Casa de Velázquez.
- PÉQUIGNOT, S. "Le 'premier voyage à Rome' de Jacques II d'Aragon (1296-1297)". A: GUENÉE, B. i MOEGLIN, J.-M. [dirs.] (2010). *Relations, échanges, transferts en Occident au cours des derniers siècles du Moyen Âge. Hommage à Werner Paravicini. Actes du colloque de Paris (palais de l'Institut, 4-6 décembre 2008)*. París: Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, p. 135-164.
- PHILLIPS, G. et alii. "Bacterial deposition of gold on hair: archeological, forensic and toxicological implications". *PloS one*, 5 (2): e9335 (2010).
- PHIPPS, E. (2010). *Cochineal Red: The Art History of a Color*. Nova York: Metropolitan Museum of Art.
- PHIPPS, E. i SHIBAYAMA, N. "Tracing Cochineal Through the Collection of the Metropolitan Museum". A: (2010) *Textiles and Settlement: From the Plains Space to Cyber Space*. Textile Society of America 12th Biennial Symposium, Lincoln, Nebraska, October 6-9, 2010. Lincoln: Textile Society of America, p. 1-10.
- PHYLLIS, G. et alii (7^a ed. 1996). *Dictionary of Textiles*. Nova York: Fairchlid.
- PIÉ, J. (1930). *Relación histórica del Santuario de Paret Delgada, situado en el término de la villa de la Selva, en el Campo de Tarragona. Su origen y antigüedad*. Reus: Imp. de José Sanjuán.
- PIFERRER, P. i PARCERISA I BOADA, F. X. (1839-1841 i 1844-1850). *Recuerdos y bellezas de España: obra destinada para dar a conocer sus monumentos, antiguedades, paysages, etc. En láminas dibujadas del natural y litografiadas por F.J. Parcerisa y acompañadas con texto por P. Piferrer*. Vols. 1 i 2. Barcelona: Imprenta de Joaquín Verdaguer.
- PIQUER I JOVER, J. J. "Monjos exclaustrats de Santes Creus i altres abadies de la Corona d'Aragó que influïren en la restauració de l'espirit monàstic del cenobis de dones (1815-1881)". A: *Santes Creus, Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, III, 21, 23, 24, 25 i 26 (1967), p. 11-47, 103-240.
- PLANELLS CLAVERO, A. J. i PLANELLS DE LA MAZA, A. J. (2011). *Roger de Llúria. El gran almirall de la Mediterrània*. Barcelona: Editorial Base.

- POLONIO LUQUE, G. (2012). *Exportación e importación en y desde el Mediterráneo en la BajaEdad Media. Mercaderes, mercancías y rutas comerciales (1349-1450)*. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- POONS, R. "Vocabulari català de les indústries tèxtils i llurs derivades". A: *Butlletí de dialectologia catalana*, IV (1916).
- PONS FARRÉ, J. (reed. 2009). *Beata Maria Acrimontis. Notes històriques de l'església major d'Agramunt*. Bibliotheca Acrimontis, 3. Agramunt: Ajuntament d'Agramunt.
- PRANCE, G. i NESBITT, M. (2005). *The Cultural History of Plants*. Nova York/Londres: Routledge.
- PRUVOST, M. et alii. "Freshly excavated fossil bones are best for amplification of ancient DNA". A: *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 104:3 (2007), p. 739-744.
- PUIGGARÍ, J. "Noticia de algunos artistas catalanes inéditos, de la Edad Media y del Renacimiento. Primera parte". A: *Memorias de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, 3 (1880), p. 71-103.
- PUJOL, J. M. "The *Llibre del rei En Jaume*: A Matter of Style". A: DEYERMOND, A. [ed.] (1996). *Historical Literature in Medieval Iberia*. Londres: Queen Mary and Westfield College, p. 35-65.
- QUINTANA, M. J. (1807). *Vidas de Españoles Célebres*. Vol. I. Madrid: Imprenta Real.
- QUINTANA, M. J. (ed. de 1827). *Vidas de Españoles Célebres*, I. París: Impr. de Rignoux.
- QUIRÓS CASTILLO, J. A. "Las dataciones radiocarbónicas de yacimientos de época histórica. Problemas y experiencias de análisis en contextos de época medieval". A: MUNIBE, 60 (2009), p. 313-324.
- RAJWAR, S. i PANKAJ, K. "Pharmacognostic & phytochemical studies on various plant parts of *Lawsonia inermis* (henna)". A: *Asian Journal of Pharmaceutical Sciences and Clinical Research*, 1 (2) (2011), p. 22-40.
- RAMON I VIDALES, J. "Los restos de Roger de Luria". A: *La Il·lustració Catalana*, 270 (15/10/1891), p. 290-291.
- RAMON I VIDALES, J. "Las mòmias dels reys d'Aragó Jaume II y Blanca d'Anjou". A: *El Vendrellense*, any III, 71 (04/02/1894).
- RAMON I VIDALES, J. "La corona gòtica de Donya Blanca d'Anjou". A: *El Vendrellense*, any III, 80, (08/04/1894).
- REGIONE SICILIANA, ASSESSORATO DEI BENI CULTURALI ED AMBIENTALI, CENTRO REGIONALE PER LA PROGETTAZIONE E IL RESTAURO [ed.] (2002). *Il Sarcofago dell'imperatore: studi, ricerche e indagini sulla tomba di Federico II nella Cattedrale di Palermo (1994-1999)*. 3 vols. Palermo: Regione Siciliana.
- RHAZAE MAHOMETI, A. (1544). *Ob usum experientiamque multiplicem, et ob certissimas ex demonstrationibus logicis indicationes, ad omnes praeter naturam affectus, atque etiam propter remediorum uberrimam materiam, summi medici opera exquisitiora ...* Basilea: Officinae Henrichi Petri.
- RIBES I MATEU, D. (2005). *Legendarium: guia per les llegendes de la Ruta del Cister*. Barcelona: Llibres de l'Índex.
- RIERA, S. et alii. "Anàlisis pol·líniques a la Cova des Pas: l'ús de plantes en les pràctiques funeràries". A: UNICUM, *Revista de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya*, 7 (2008), p. 26-29.
- RIERA, S. et alii. "Evolució del paisatge vegetal al Camp de Tarragona: estudi pol·línic de la seqüència sedimentològica procedent de l'aiguamoll de la Sèquia Major (la Pineda, Vila-seca)". A: PREVOSTI, M. i GUITART, J. [eds.] (2010). *Ager Tarraconensis, I: Aspectes històrics i marc natural. Historical aspects and natural setting*. Documenta 16. Tarragona: Institut d'Estudis Catalans / Institut Català d'Arqueologia Clàssica, p. 163-172.
- RIERA I SANS, J. "La correcta numeració dels reis d'Aragó i comtes de Barcelona". A: *Afers*, 69 (2011), p. 485-521.
- RIPOLL VILAMAJOR, J. (1834). *Epitafios inéditos de personas reales que yacen en el monasterio de SS. Cruces del orden del Cister y en la antigua catedral de Lérida*. Vic: Ignasi Valls.
- RIU BARRERA, E. et alii (1999). *La capella de Santa Àgata del Palau Reial Major de Barcelona. Història i restauracions*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- RIU I RIU, M. "El privilegi reial major del Monestir de Sant Creu". A: *Santes Creus, Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, IV, 32 (1970), p. 149-159.
- RIVAIR MACEDO, J. "A face das filhas de Eva: Os cuidados com a aparência num manual de beleza do século XIII". A: *História*, vol. 17-18 (1998-1999), p. 293-314.

- RIVAS LÓPEZ, J. (2008). *Policromías sobre piedra en el contexto de la Europa medieval: aspectos históricos y tecnológicos*. Tesis doctoral. Madrid: Universidad Complutense de Madrid.
- RIVERO I MATAS, N. "Pau Milà i Fontanals i la seva influència" A: JORBA, M. i FONTBONA, F. [eds.] (1999). *El Romanticisme a Catalunya, 1820 – 1874*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura / Pòrtic.
- ROBINSON, M. i HUBBARD, R.N.L.B. "The transport of Pollen in the Bracts of Hulled Cereals". A: *Journal of Archaeological Science*, 4 (1977), p. 197-199.
- ROCA RICART, R. (2008). *La Renaixença i la Ruta del Cister. L'aplec de catalans, mallorquins i valencians a Poblet, Sant Creus, Valls i Tarragona (1882)*. Valls: Cossetània Edicions.
- ROCHWERT-ZUILI, P. "Mor et mémoire dynastique Dans l'historiographie castillane du milieu du XIVe siècle". A: LECLERC, B. i ROCHWERT-ZUILI, p. [eds.] (2008). *Entre ciel et terre. La mort et de son dépassement dans le monde hispanique*. París: Indigo, p. 91-112.
- ROGENT I AMAT, E. (1990). *Memòries, viatges i lliçons*. Barcelona: Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona.
- RÖSCH, M. "Evaluation of honey residues from Iron Age hill-top sites in southwestern Germany. Implication for local and regional land use and vegetation dynamics". A: *Veget. History & Archaeobotany*, 8 -1/2 (1999), p. 105-112.
- RÖSCH, M. "New Aspects of Agriculture and Diet of the Early Medieval Period in Central Europe: Waterlogged Plant Material from Sites in South-western Germany". A: *Vegetation History and Archaeobotany*, 17 (1) (desembre 2008), p. 225-238.
- ROSENBERG, E. "Characterisation of Historical Organic Dyestuffs by Liquid Chromatography-mass Spectrometry". A: *Analytical and Bioanalytical Chemistry*, 391 (1) (maig 2008), p. 33-57.
- ROSENMAN, B. C. (1983). *The Royal tombs at the monastery of Sant Creus*. Tesi doctoral. Ann Arbor: University of Minesota.
- ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. "Exclaustracions i desamortitzacions a Poblet i Sant Creus (comarques de Tarragona)". A: DD.AA. (2008) *Actes del segon curs-simposi sobre el monaquisme cistercenc*. Sant Creus, Arxiu Bibliogràfic de Sant Creus, p. 59-88.
- ROVIRA I VIRGILI, A. "Els ossos de Roger de Llúria". A: *Diario de Tarragona*, any LXXVI, 151 (07/07/1929).
- RUAS, M. "Matière d'embaumement dans la sépulture du château de Laval: analyse des graines". A: À la rencontre d'Anne d'Alègre, dame de Laval (vers 1565-1619). *La Mayenne, Archéologie, Histoire*, supl.2 (1992), p. 87-91.
- RUBIÓ I LLUCH, A. (1908-1921). *Documents per la història de la cultura catalana mig-eval*. 2 vols. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- RUNCIMAN, S. (1979). *Visperas Sicilianas: Una historia del mundo mediterráneo a finales del siglo XIII*. Madrid: Alianza Editorial.
- SAAVEDRA, E. "Necrología: D. Buenaventura Hernández y Sanahuja". A: *Boletín de la Real Academia de la Historia*, vol. 25 (1894), p. 337-368.
- SABATÉ, F. (1994). *Lo senyor rey és mort! Actitud i cerimònies dels municipis catalans baix-medieval davant la mort del monarca*. Lleida: Edicions de la Universitat de Lleida.
- SABATÉ, F. (2003). *Cerimònies fúnebres i poder municipal a la Catalunya baixmedieval*. Barcelona: Rafael Dalmau.
- SAFONT, S. et alii. "Sex assessment on the basis of long bone circumference". A: *American Journal of Physical Anthropology*, 113 (2000), p. 317-328.
- SÁINZ DE LA MAZA LASOLI, R., "El monasterio cisterciense del Real de Murcia. Un proyecto fracasado de Jaime II". A: *Anales de la Universidad de Alicante. Historia Medieval*, 9, p. 179-196.
- SALADRIGAS, S. i SOLER, J. (2008). *El arte real de perseguir a los sombreros. Textos i documentos para la historia del tejido y la indumentaria en las monarquías hispánicas (s. XIV-XVIII)*. Tarrasa: Centre de Documentació i Museu Tèxtil.
- SALAS RICOMÀ, R. (1894). *Guía histórica y artística del monasterio de Santas Creus*. Tarragona: Establecimiento Tipográfico de F. Arís e Hijo.
- SALICRÚ I LLUCH, R. 2007. "La diplomacia y las embajadas como expresión de los contactos interculturales entre cristianos y musulmanes en el Mediterráneo Occidental durante la Baja Edad Media". A: *Estudios de Historia de España*, IX (2007), p. 77-106.
- SÁNCHEZ MARTÍNEZ, M. "Fiscalidad y finanzas de una villa señorial catalana: Castelló d'Empúries, 1381-1382". A: DD.AA. (1999). *Fiscalidad real y finanzas urbanas en la Cataluña bajomedieval*. Barcelona: CSIC, p. 301-362.
- SÁNCHEZ CASABÓN, A. I. (1995). *Alfonso II Rey de Aragón, Conde de Barcelona y Marqués de Provenza. Documentos (II62-II96)*. Saragossa: Institución Fernando el Católico.

- SANS I TRAVÉ, J. M. (2008). *La fi dels templers catalans*. Els ordes militars, 10. Lleida: Pagès Editors.
- SANS I TRAVÉ, J. M. (2010). *El Monestir de Santa Maria de Vallbona. Història, Monaquisme i Art*. Lleida: Pagès Editors.
- SANTIAGO FERNÁNDEZ, J. de (2003). *La Epigrafía latina medieval en los condados catalanes (815-circ. 1150)*. Madrid: Castellum / Universidad Complutense de Madrid.
- SANTIAGO FERNÁNDEZ, J. de. "Publicidad y escritura expuesta al servicio de la clase condal catalana (ss. IX-XII)". A: *Cuadernos de Investigación Histórica*, 28 (2011), p. 343-370.
- SAUMELL, D. "L'impuls excursionista en la descoberta del monestir de Sant Creu, 1839-1921". A: MIQUEL, M. i RUIZ, I. [coords.] (2008). *Sant Creu de monestir a monument. 1821-1921*. Barcelona: Museu d'Història de Catalunya / Diputació de Tarragona / Centre d'Estudis del Gaià, p. 41-55.
- SAURÍ, M. i MATAS, J. (1849). *Manual histórico-topográfico estadístico y administrativo: ó sea Guía General de Barcelona*. Barcelona: Imprenta y librería de Manuel Saurí.
- SCARLATA, M. (1993). *Carte reali diplomatiche di Giacomo II d'Aragona (1291-1327) riguardanti l'Italia*. Documenti per servire alla storia di Sicilia pubblicati a cura della Società Siciliana per la Storia Patria. Prima Serie. Diplomatica, vol XXXI. Palermo: Società Siciliana per la Storia Patria.
- SELVAT, A. "L'alliberament dels presos a Sant Creu". A: *Sant Creu. Boletín del Archivo Bibliográfico de Sant Creu*, vol. I, 9 (1959), p. 389-391.
- SERRA I BOLDÚ, V. "De Vallbona de les Monjas. Una abadesa, señora feudal". A: *La Vanguardia* (02/10/1926), p. 5.
- SERRA DESFILIS, A. "An Embarrassing Legacy and a Booty of Luxury: Christian Attitudes towards Islamic Art and Architecture in the Medieval Kingdom of Valencia". A: HARRIS, M. N. et alii [eds.] (2010). *Global Encounters European Identities*. Pisa: Plus-Pisa University Press, p. 77-91.
- SERRA I VILARÓ, J. (1946). *La comisión de Monumentos históricos y artísticos de la provincia de Tarragona ante las ruinas del monasterio de Poblet*. Tarragona: Impr de J. Pijoan.
- SERRANO I DAURA, J. (1996). *Senyoriu i municipi a la Catalunya Nova: batllia de Miravet; comandes d'Horta, d'Ascó i de Vilalba; i baronies de Flix i d'Entença*. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.
- SERRANO FATIGATI, E. "La tumba de Pedro III". A: *La Ilustración Española y Americana*, any XXXVIII, núm. XXXVII (08/10/1894).
- SESMA MUÑOZ, Á. "Disposiciones testamentarias inéditas de Jaime II de Aragón". A: *Boletín de la Real Academia de la Historia*, 173 (1976), p. 119-134.
- SIDEBOOTHAM, S. E. et alii (2008). *The red land: the illustrated archaeology of Egypt's Eastern Desert*. El Caire: The American University in Cairo Press.
- SOBREQUÉS I CALLICÓ, J. "Notes i documents per a la història de Sant Creu durant la guerra civil catalana del 1462-1472 (regnat d'Enric I de Catalunya, 1462-1463)". A: DD.AA. (1970). *Homenatge a Josep Vives i Miret*, I. Sant Creu: Publicacions de l'Arxiu Bibliogràfic de Sant Creu, p. 237-256.
- SOBREQUÉS I CALLICÓ, J. "Jaume II i Sant Creu". A: *Sant Creu. Butlletí de l'Arxiu Bibliogràfic*, V, 46 (1977), p. 313-320.
- SOBREQUÉS I VIDAL, S. *Alfons el Franc*. A: MARTÍNEZ FERRANDO, J. E. et alii (reed. 1991). *Els descendents de Pere el Gran*. Història de Catalunya: Biografies Catalanes, 6. Barcelona: El Observador, p. 1-56.
- SOLDEVILA, F. [ed.] (1971). *Les Quatre Gran Cròniques*. Biblioteca perenne, 26. Barcelona: Editorial Selecta.
- SOLLER, C. da. 2005. *The Beautiful Woman in Medieval Iberia: Rhetoric, Cosmetics, and Evolution*. Columbia: University of Missouri.
- SOUSA CONGOSTO, F. de (2007). *Introducción a la historia de la indumentaria en España (Fundamentos)*. Madrid: ISTMO.
- STEANE, J. (1999). *The Archaeology of the Medieval English Monarchy*. Londres: Routledge.
- STEM S. L. "Projecte de restauració tombes reials del Monestir de Sant Creu. Informe de Conservació Preventiva". Inèdit (2012).
- STEWART, G.T (1998). *Jute and Empire*. Nova York: University of British Columbia Press.
- STUMPF, U. C. et alii. 2007. "Pregnancy-associated osteoporosis: an underestimated and underdiagnosed severedisease. A review of two cases in short- and long-termfollow-up". A: *Advances in medical sciences*, 52 (2007), p. 94-97.
- SUBIRÀ, M. E. et alii. "Criba orbitalia y déficit nutricional. Estudio de elementos traza". A: *Municbe*, sup. nº8 (1992), p. 153-158.

- SULEIMANOV, T. A. "Phenolic Compounds from Carthamus Tinctorius". A: *Chemistry of Natural Compounds*, 40 (1) (gener 2004), p. 13-15.
- TAKATORI, T. "The mechanism of humana dipocereformation". A: *Legal medicine (Tokyo, Japan)*, 3 (4) (desembre 2001), p. 193-204.
- TARLETON, K. i ORDOÑEZ, M. "Stabilization methods for textiles from wet sites". A: *Journal of Field Archaeology*, Vol. 22, 1 (1995), p. 81-95.
- TASIS i MARCA, R. (reed. 1991). *Pere el Cermoniós i els seus fills*. Història de Catalunya: Biografies Catalanes, 7. Barcelona: El Observador.
- THEOPHILUS (1963, 1979). *On divers arts*. New York: Dover Publications Inc.
- THOMPSON, D. V. (1956). *The materials and techniques of medieval paintings*. Nova York: Dover Publications Inc.
- TIPPING, R. "Ritual Floral Tribute in the Scottish Bronze Age. Palynological evidence". A: *Journal of Archaeological Science*, 21 (1994), p. 133-139.
- TODA i GÜELL, E. (1935). *La destrucció de Poblet, 1800-1900*. Poblet: Impr. Pompeu Vidal.
- TODD, T. W. "Age changes in the pubic bone: I. The white male pubis". A: *American Journal of Physical Anthropology*, 3 (1920), p. 467-470.
- TRENCHS ÓDENA, J. (1991). *Casa, corte y cancellería de Pedro el Grande*. Sezione di studi storici "Alberto Boscolo" dell'Istituto italiano di cultura, 3. Roma: Bulzoni.
- TRENCHS ÓDENA, J. i FERRER i MALLOL, M. T. [coord.] (2011). *Documents de cancelleria i de mestre racional sobre la cultura catalana medieval*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- TRUEMAN, C. N. i TUROSS, N. (2002). *Trace elements in recent and fossil boneapatite. Phosphates: Geochemical, geobiological, and materials importance: Reviews in Mineralogy and Geochemistry*. American Mineralogical Society, v. 48.
- UDINA i ABELLÓ, A. [ed.] (2001). *Els testaments dels comtes de Barcelona i dels reis de la Corona d'Aragó. De Guifré Borrell a Joan II*. Textos i documents, 33. Barcelona: Fundació Noguera.
- UDINA i MARTORELL, F. "Los restos reales existentes en la catedral de Barcelona". A: *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, 23 (1950), p. 49-67.
- URSO, C. "La bellezza femminil en el Medioevo: un dono o una condanna?". A: *Annali della facoltà di Scienze della formazione Università degli studi di Catania* 7 (0) (març 2011), p. 25-51.
- VANLANDINGHAM, M. (2002). *Transforming the state: king, court an political culture in the realms of Aragon (1213-1387)*. Leiden/Boston/Colònia: Brill.
- VARGA, L. "A New Aspect of the Porphyry Tombs of Roger II, First King of Sicily, in Cefalu". A: CHIBNALL, M. [ed.] (1993). *Anglo-Norman Studies XV. Proceedings of the Battle Conference 1992*. Woodbridge: Boydell Press.
- VERGARA CAFFARELLI, F. "Fondo documentarie per la storia delle tombe reali". A: REGIONE SICILIANA, ASSESSORATO DEI BENI CULTURALI ED AMBIENTALI, CENTRO REGIONALE PER LA PROGETTAZIONE E IL RESTAURO [ed.] (2002). *Il Sarcofago dell'imperatore: studi, ricerche e indagini sulla tomba di Federico II nella Cattedrale di Palermo (1994-1999)*. Vol. I. Palermo: Regione Siciliana, p. 316-340.
- VERMEEREN, C. i van HAASTER, H. "The embalming of the ancestors of the Dutch royal family". A: *Vegetation History and Archaeobotany*, 11 (2002), p. 121-126.
- VILA, P. "El piment, una beguda coneguda a la catedral de Girona durant el segle XIV". A: *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, XL (1999), p. 87-93.
- VILACLOSA, F. de. "Notes hebdomadàries. Un apunt d'història". A: *Acció Comarcal de Valls* (14/05/1927), p. 2-3.
- VILLANUEVA, J. (1851). *Viage literario a las iglesias de España*. Vol. XX: *Viage a Tarragona*. Madrid: Imprenta de la Real Academia de la Historia.
- VINAS, A. i VINAS, R. [eds.] (2008). *El llibre dels fets de Jaume el Conqueridor. Versió en català modern de Josep Maria Pujol*. Ciutat de Mallorca: Editorial Moll.
- VINCKE, J. (1936). *Documenta selecta mutuas civitatis arago-cathalaunicae et ecclesiae relationes ilustrantia*. Barcelona: Biblioteca Vives.
- VIVES i MIRET, J. "Els sepulcres reials del Monestir de Sant Creu". A: *Studia Monastica*, 6, fasc. 2 (1964), p. 359-379.
- WALLIS, F. (2010). *Medieval Medicine: A Reader*. Toronto: University of Toronto Press.
- WATSON, A.M. (1998). *Innovaciones en la agricultura en los primeros tiempos del mundo islámico*. Granada: Universidad de Granada.
- WATTS, D. C. (2007). *Elsevier's Dictionary of Plant Lore*. San Diego: Elsevier.
- WEEVER, J. (1767). *Antient funeral monuments of Great-Britain, Ireland, and the islands adjacent*. Londres: W. Tooke.

WHITE, C. (2009). *The Materiality of Individuality: Archaeological Studies of Individual Lives*.

Nova York: Springer.

WILKINSON, C. i NEAVE, R. "The reconstruction of a face showing a healed wound". A: *Journal of Archaeological Science*, 30 (2003), p. 1343-1348.

WILKINSON, C. M. (2004). *Forensic facial reconstruction*. Cambridge: Cambridge University Press.

WILKINSON, C. M. "The facial reconstruction of ancient Egyptians". A: DAVID, R. [ed.] (2008). *Egyptian Mummies and Modern Science*. Cambridge: Cambridge University Press, p. 162-178.

WILKINSON, C. i NEAVE, R. "The reconstruction of a face showing a healed wound". A: *Journal of Archaeological Science*, 30 (2003), p. 1343-1348.

WOLLASTON, R. (1864). *A Short Description of the Thermae Romano-Britannicae, or the Roman Baths found in Italy, Britain, France, Switzerland, etc., etc.* Londres: Robert Hardwicke.

WRIGHT, M. L. (2009). *Weaving Narrative: Clothing in Twelfth-Century French Romance*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

YARZAN, J. et alii (2005). *Vestiduras Ricas: El monasterio de Las Huelgas y su época 1170-1340*. Madrid: Patrimonio Nacional.

YEGUAS i GASSÓ, J. (1999). *L'escultor Damià Forment a Catalunya*. Espai/temps, 36. Lleida: Universitat de Lleida.

ZAPATA, J. et alii. "Diagnosis, not biogenesis: Two late Roman skeletal samples". A: *Science of the Total Environment*, 369 (2006), p. 357-368.